

Protokoll 3/2020

fört vid Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030s
sammanträde tisdagen den 21 april 2020 kl. 16:00-17:30,
Distansmöte via Skype

Ledamöter

Gustav Fridolin (MP) Ordförande
Gunnar Caperius (C)
Ulrika Hoff (KD)
Maria-Elsa Salvo (S)
Rodrigo Arce Oliver (V)
Sissela Nordling Blanco (FI)
Ahmed Abdirahman (OPOL)
Maud Eduards (OPOL)
Helena Klintström (OPOL)
Johan Kuylenstierna (OPOL)
Marika Markovits (OPOL)

Övriga närvarande

Erik Wassén
Björn Hugosson Tjänsteman
Ebba Agerman Tjänsteman
Heidi Englund Tjänsteman
Lina Sjölin Tjänsteman
Lena Lundström Stoltz Tjänsteman
Gunilla Ekstrand Tjänsteman
Linn Hemmingsson Tjänsteman
Anna Lindskog Tjänsteman
Anna Nerelius Tjänsteman

Justerare

Gustav Fridolin, Maria-Elsa Salo

Datum för justering

2020-04-28

Paragraf

§§1-4

Sekreterare

Ylva Hellgren

§ 1

Mötet öppnas

Ordföranden Gustav Fridolin öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

§ 2
Justering

Justering av protokoll sker den 28 april 2020 av ordföranden Gustav Fridolin och Maria-Elsa Salvo (S).

§ 3**Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025**

Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025 beskriver hur stadens socialtjänst ska arbeta för att motverka hemlöshet. I programmet beskrivs dels de insatser och verktyg som stadens socialtjänst kan använda till stöd för personer i processer ur hemlöshet, dels de förhållningssätt som ska prägla socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet. Programmet är en fortsättning på Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019.

Lena Lundström Stoltz, Socialförvaltningen, inledde kort och lämnade därefter över ordet till Gunilla Ekstrand, Socialförvaltningen, som presenterar innehållet i programmet.

Marika Markovits (OPOL) höll därefter ett anförande om hemlöshetsprogrammet och gav sina personliga synpunkter och reflektioner av innehållet.

Rådet diskuterar därefter Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025 utifrån bland annat följande frågeställningar:

1. Programmet tydliggör att det krävs flera arbetssätt, perspektiv och att flera aktörer behöver samverka för att motverka hemlöshet. Motsvarar programmet de centrala målsättningar som formuleras med agendan och som syftar till att ingen ska lämnas utanför? Finns det någon aktör som saknas och som borde inkluderas i utvecklingsarbetet?
2. Hemlöshetsprogrammet visar att personer som är hemlösa ofta befinner sig i en situation som utmärks av negativa spiraleffekter. Det är svårt att komma in på arbetsmarknaden om man inte har en bostad, svårt att få en bostad om man inte har ett arbete osv. Har rådet exempel på erfarenheter/ åtgärder som innebär att man kommer åt negativa spiraleffekter?
3. Ligger programmet i linje med Agendans mål om ökad jämlikhet och jämställdhet?

Rådet ställde frågor till Gunilla Ekstrand och hade en allmän diskussion om programmet där flera av rådets medlemmar yttrade sig.

Beslut

Rådet lämnar följande svar på Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025:

Rådet välkomnar förslaget till program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

Särskilt vill rådet understryka det positiva i att programmet fokuserar på att det direkta målet för kommunens insatser för den som är i hemlöshet är en egen bostad. Detta är ett arbetssätt som kräver en fortsatt synvända från stadens alla delar och många aktörer jämfört med hur man traditionellt har arbetat med hemlöshet som en social problematik, och rådet ser det som mycket välkommet och nödvändigt. Hela staden behöver samlas i arbetet med att fullt ut ge människor stöd enligt kommunens bostadsförsörjningsansvar.

För att programmet ska förverkligas krävs betydligt fler bostäder som kan användas enligt Bostad först än vad som finns tillgängliga idag. Rådet vill understryka att detta kräver att staden provar olika modeller för att få fram sådana bostäder och tar del av internationella erfarenheter, bland annat från våra grannländer.

Rådet välkomnar också det fokus jämställdhetsfrågor får i programmet. Perspektivet skulle kunna stärkas i delen om vräkningar där våld i nära relationer alltför ofta riskerar leda till vräkningar, och att den som utsatts för våld drabbas dubbelt. Rådet vill också upprepa sin tidigare slutsats att 2-årsregeln i förturssystemet behöver förändras för att inte drabba offer för våld i nära relationer.

Rådet välkomnar vidare insikten om att äldre kan drabbas av hemlöshet och insatserna för att så inte ska ske.

Rådet konstaterar att människor lever i hemlöshet i Stockholm under kortare eller längre tid utan att i lagens mening inkluderas i stadens bostadsförsörjningsansvar. Agenda 2030 har en annan ingång än lagen, och understryker vikten av att alla aktörer gör det som krävs för att målen i agendan ska förverkligas för alla. Relevanta mål här är framförallt mål 11 och mål 10. I rådets diskussion väcktes frågan om att tak över huvudet-garantin ska utvidgas till att inkludera också t ex EU-medborgare som lever i hemlöshet i Stockholm, och rådet ser gärna att staden ser över den frågan. Staden behöver också vara förberedd för en ökad migration i spåren av den lågkonjunktur som nu drabbar Europa.

Ett antal konkreta synpunkter rådet därutöver vill lyfta är:

- Vikten av långsiktiga relationer för den som har kontakt med stadens socialförvaltning och riskerar drabbas av hemlöshet.
- Behovet av ett mått på boendeförflyttningar. Dagens system kan inte synliggöra sådana, men rådet hoppas att kommande system kan.
- Att stadens hbtq-program har relevans också för detta program.

Avslutningsvis hänvisar rådet till sitt uttalande med anledning av förslaget till bostadsförsörjningsprogram för Stockholm.

Särskilda yttranden

Gertrud Åström (OPOL) har inkommit med ett särskilt yttrande:
På grund av svårigheter med uppkoppling deltog jag inte på rådets möte.

Min kommentar kan därför vara repris på sådant som redan sagts vid mötet. Kommentaren handlar om den givna frågeställningen om programmet för att motverka hemlöshet 2020-2025 ligger i linje med Agendans mål om ökad jämlikhet och jämställdhet.

I programmet saknas varje hänvisning till jämställdhet eller kvinnors och mäns olika livsvillkor och livssituationer som grund för bedömning av behov och lämpliga beslut. Här betonas beslutsprocesser för varje individ vilket inte återspeglas i insatser i verkligheten. Att indikatorerna uppdelas på kvinnor och män är bra, men det finns ingen återkoppling mellan verksamhet och mätning. Kravet i svenska och internationella åtaganden (FN, EU) är att ett jämställdhetsperspektiv ska vara genomgående. För ett vidgat jämlikhetsperspektiv skulle variabeln fattigdom kunna användas. Det är väl känt att såväl ensamstående mödrar som äldre kvinnor råkar i akuta behov vad gäller bostad utan att de missbrukar eller är sjuka på något sätt, utan bara fattiga.

Det könsblinda anslaget i programmet förstärks av val av terminologi.

Det svenska jämställdhetspolitiska målet för våld används inte utan det relativistiska våld i nära relation. Om det jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra skulle användas skulle anslaget och analyserna utan tvivel skärpas.

Maud Eduards (OPOL) har inkommit med ett särskilt yttrande:
Punkt 3. Kommentarer till Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

Min **första** kommentar gäller extern samverkan med andra huvudmän (s 6), där ideella organisationer nämns som viktiga för att stödja personer som lever i eller riskerar att hamna i hemlöshet. Det uppges i programmet att det redan finns organisationer som fungerar som viktiga komplement till Socialtjänstens ”lagstadgade” insatser; särskilt viktigt för de som av olika anledningar vill undvika kontakt med socialtjänsten. Det sägs också att Socialtjänsten ”kan

erbjuda personer stöd i att söka information om vilka organisationer som tillhandahåller vilka insatser”. Det menar jag är en alltför passiv hållning. Civilsamhällets organisationer behöver tas till vara på ett mer aktivt sätt, så att staden ges tillfälle att bli det inkluderande demokratiska samhälle som är mål 16 i Agenda 2030. Socialtjänsten ska inte bara kunna ge information, den bör *eftersträva en tydligare medverkan av ideella organisationer.*

En parallell som visar på behovet av idéburna organisationer gäller våldsutsatta kvinnor. Det finns kvinnor som föredrar att gå till kvinnojouren framför att ta kontakt med Socialtjänsten. De ska också kunna få stöd och hjälp. Samma bör gälla de som lever i eller riskerar att hamna i hemlöshet.

Min **andra** kommentar gäller frågan om Programmet ligger i linje med Agendans mål om jämställdhet (mål 5). I regeringens skrivningar om mål 5 står det mäns våld mot kvinnor ska bekämpas. Det är också det sjätte målet i svensk jämställdhetspolitik. Regeringen pekar dessutom i sin handlingsplan för Agenda 2030 på att ojämställdhet råder mellan kvinnor och män och att kvinnors villkor måste förbättras.

Stockholms stads program för hemlösa knyter dock inte an till dessa nationella problemformuleringar. Istället är språkbruket genomgående könsneutralt, det talas om våld i nära relation(er) flera gånger, våldsproblematik, våldsutsatthet och relationsvåld. Offren för våldet är *”personer som blivit utsatta för våld i nära relation”* (min kursiv). De kan erbjudas jourlägenhet. Men inte akutboende, för den typen av boende är reserverat för hemlösa med beroendeproblematik eller psykisk ohälsa. Det sägs också att barn *”kan påverkas av att uppleva våld av och mot sina föräldrar”* (min kursiv). Aktörer saknas. Här finns ingen som kan tänkas skada någon annan. Först på s 34 anges att kvinnor och män ska erbjudas likvärdiga boendeinsatser. Jag tolkar det som att här funnits icke likvärdiga insatser tidigare. Men till vems fördel och nackdel framgår inte.

Insatser mot våld kan inte göras utan en tydlig problembeskrivning. Här finns kända mönster av män som förövare och kvinnor som offer för våld. Om Stockholms stad tar våldsproblemet på allvar, vilket jag inte betvivlar, behöver det könsbestämmas. I fallet med hemlösa vet vi att merparten *”relationsvåld”* betyder att kvinnor utsätts för hot om våld, våldtäkter och misshandel, inte bara utomhus utan även på blandade boenden. Av män. Här finns både statistik och forskning som visar att *hemlösa kvinnor behöver särskilt skydd.* Det bör naturligtvis framgå i Stockholms stads program för hemlösa 2020-2025.

**§ 4
Övriga frågor**

Nästa sammanträde är den 26 maj 2020 kl 16.00.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
PER GUSTAV,FRIDOLIN	2020-04-28
MARIA-ELSA,SALVO MIRANDA	2020-04-28